

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСКЕ УЗИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

№ 12

18 май 2015 ел

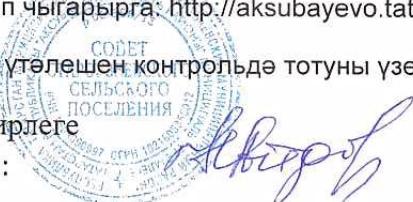
»Иске Узи авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны аулау тәртибе һәм йорт хайваннарын тоту кагыйдәләре турында"

Россия Федерациясе Конституциясенең 9, 58 статьяларына, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, "ветеринария турында" 1993 елның 14 маенданы 4979-1 номерлы федераль законнарга, "халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында" 1999 елның 30 мартаңданы 52-ФЗ номерлы федераль законнарга ярашлы рәвештә Иске узи авыл жирлеге Советында караучысыз хайваннарны тотуны һәм йорт хайваннарын тотуны тәртипкә китерү турында Карап кабул ителде:

1. Иске Узи авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тоту кагыйдәләрен расларга (1 нче күшымта).
2. Иске Узи авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны тоту тәртибен расларга (2 нче күшымта)
3. Әлеге каарны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның рәсми сайтында бастырып чыгарырга: <http://aksabayevo.tatar.ru>.
4. Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Иске Узи авыл жирлеге

Советы Рәисе: :

Н.В.Айдова

Күшымта N 1
Иске Узи авыл жирлеге территориясендэ
караучысыз хайваннары аулаа төртибе
hэм йорт хайваннарын тоту кагыйдэлээр
турында" карага № 12, 18.05.2015ел

**Иске Узи авыл жирлеге территорииясендэ йорт хайваннарын тоту
кагыйдэлэре**

1. Гомуми нигезлэмэлээр

1.1. Иске Узи авыл жирлеге территорииясендэ йорт хайваннарын тутуныц өлөгө кагыйдэлэре (алга таба - кагыйдэлэр) милек формасына карамастан оешмаларга, шулай ук йорт хайваннары хужалары булган гражданнарга кагыла hэм Иске Узи авыл жирлеге территорииясендэ йорт хайваннарын тоту hэм караучысыз хайваннарын тоту тэртибен билгели hэм авыл хужалыгы хайваннарын hэм кошларын тоту өлкэсендэгэ мөнэсэбэтлэргэ кагыла.

1.2. Эллеге Кагыйдэлээр Россия Федерациясе Конституциясе, РФ Гражданлык кодексы, "ветеринария турында" 14.05.1993 № 4979-1 Федераль закон, "халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында" 30.03.1999 № 52-ФЗ Федераль закон, "торак урыннардан файдалану кагыйдэлэрен раслау турында" 21.01.2006 № 25 Россия Федерациясе Хөкүмэте Каары нигезендэ эшлэнгэн.

1.3. Иске Узи авыл жирлеге территорииясендэ йорт хайваннарына милек мөнэсэбэтлэре РФ гражданлык законнарына ярашлы рөвшештэ көйләнэ.

2. Кагыйдэлээрдэ кулланылган төп терминнаар, билгелэмэлэр

2.1. Бу кагыйдэлээрдэ түбэндэгэ билгелэмэлэр кулланыла:

йорт хайваннары кеше тарафыннан тарихи рөвшештэ кулга ияләштерелгэн hэм үрчेलгэн, хужаның торакта яки хезмәт биналарында тотылган хайваннар;

авыл хужалыгы хайваннары hэм кошлары эре hэм вак мөгезле терлек, атлар, күяннаар, казлар, үрдэклэр, тавыклар hэм башка йорт кошлары hэм хайваннаар, алар фермер hэм шәхси ярдэмче хужалыкта азық-төлек житештерү өчен кулланыла;

- йорт хайваны хужаасы-милек яки бүтэн милек булган физик яки юридик зат хайван;

йорт хайваннарын тоту йорт хайваннары хужалары тарафыннан хайваннарын тормышын, физик hэм психик сәламәтлеген саклау, ветеринария-санитария нормаларын үтэгэндэ тулы хокуклы нәсел алу, шулай ук жәмәгать тэртибен, гражданнарын hэм хайваннар дөньясы вәкилләренен иминлекен тәэмин итү өчен башкарыла торган гамәллэр;

күзәтүсез хайваннар кеше озата йөрмәгән жәмәгать урыннарында булган, даими яшәу урынына мөстәкүйль кайту сәләтен югалткан хайваннар, хайван вакытлыча бәйләнештә, қыска жептә, биналар, корылмалар, корылмалар янында муенса белән булган очраклардан тыш;

караучысыз йорт хайваннарын тоту муниципаль һәм башка оешмаларның караучысыз хайваннарны тоту, изоляцияләү, йоклату яки күмү буенча эшчәнлеге;

- күзәтчелек органнары-дәүләт ветеринария һәм санитария-эпидемиология хезмәте.

3. Йорт хайваннары хужаларының хокуклары һәм бурычлары

3.1. Йорт хайваннары физик һәм юридик затлар милкендә булырга мөмкин. Йорт хайваннарына карата милек мәсьәләләре буенча барлыкка килгән мөнәсәбәтләр гражданлык законнары белән көйләнә. Йорт хайваны хужасыннан суд карары буенча яки гамәлдәге законнарда каралган очракларда башка тәртиптә генә тартып алырга мөмкин.

3.2. Йорт хайваны хужасы хокуклы:

- йорт хайваннарын сатып алу һәм читләштерү;

кирәkle мәгълумат алу һәм клубларда (жәмгыятыләрдә), хайваннарны яклау, ветеринария һәм башка оешмаларда йорт хайваннарын тоту, аларны тәрбияләү, үрчетү, төрле авыруларны профилактикалау мәсьәләләре буенча теоретик әзерлек узу;

йорт хайваннарының тормышын һәм сәламәтлеген башка кешеләрнең һөҗүмнәреннән саклау өчен;

- аца караган йорт хайванын туендыру;

- йорт хайваннарын вакытлыча тоту өчен приютка тапшыру;

- тиешле транспорт чарапарыннан файдалану кагыйдәләрен үтәгәндә йорт хайваннарын транспортның барлык төрләре белән йөртү;

- хайваннарны уқыту, шул исәптән тренировка белгече житәкчелегендә;

этләрне кибет яки башка учреждение янындагы муенсада қыска бәйләнгән килеш калдырырга;

- гамәлдәге законнар нигезендә башка хокуклардан файдалану.

3.3. Йорт хайваны хужасы бурычлы:

- йорт хайванын биологик үзенчәлекләренә карап тоту, авыру очрагында ветеринария ярдәме күрсәтүне тәэммин итү;

аның белән кешелекле мөгамәлә итү (аларны ташламау, ризык, су каравысыз калдырмау h. б.);

- гражданныарны йорт хайваннары һөҗүмнән сакларга;

-Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән йорт хайваннарын

- тотуның санитар-гигиена һәм ветеринария нормаларын үтәргә;
- йорт хайваннарының кешегә һөжүм иту очраклары турында ветеринария күзәтчелеге органнарына хәбәр итәргә, йорт хайваннарын ветеринария тикшерүе өчен күрсәтергә;
  - дәүләт ветеринария күзәтчелеге органнарына аның йорт хайваннарының кинәт үлеме, массакүләм авыру яки гадәти булмаган тәртибе турында кичекмәстән хәбәр итәргә;
- 23.00 сәгатьтән 7.00 сәгатькә кадәр тирә-юнъдәгеләр өчен тынычлык һәм тынылык тәэммин итү;
- йорт хайваннары артыннан экскрементларны, шул исәптән йорт подъездлары, лифтлар, торак йортлардагы башка гомуми файдаланудагы биналар территориясен җыештырырга;
- хайваннар белән кешелекле мәгамәлә итәргә, мәрхәмәтsez мәгамәләгә юл куймаска, хайваннарны зоогигиена таләпләре буенча тиешле тоту һәм ашатуны тәэммин итәргә, шулай ук хайваннарны тоту буенча инструкцияләр, угет-нәсихәтләр, киңашләр белән билгеләнгән срокларда мәжбүри дәвалау-профилактика чараларын үткәрергә. Алга таба тоту мөмкин булмаса хайван башка хужага тапшырылырга яки ветеринария учреждениесенә тапшырылырга тиеш;
  - авыру билгеләре булган хайваннарны тикшергәнче (ветеринария белгечләре килгәнче) изоляцияләү буенча чаралар күрергә, хайван үлгән очракта мәетне дәүләт ветеринария учреждениесе белгечләренә хайван хужасының үз акчалары хисабына диагноз кую һәм ачу өчен бирәләр. Мәетне утильләштерү хайван хужасы тарафыннан терлекләр каберлегендә башкарыла;
  - хайванны ветеринария белгечләре таләпләре буенча прививкаларны, дәвалау-профилактика эшкәртүләрен тикшерү һәм саклау өчен бирергә;
- йорт хайваннарын балалар мәйданчыкларына, кибетләргә, ашханәләргә һәм башка сәүдә, жәмәгать туклануы предприятиеләренә, мәгариф учреждениеләренә һәм мәдәният, сәламәтлек саклау учреждениеләренә (юл күрсәтүче этләрдән тыш) кертмәскә;
- торак кварталлар урамнарында, газоннарда, скверларда, паркларда, стадионнарда, балалар мәйданчыкларында, күп фатирлы йортлар ишегаллары эчендә һәм Староузеевка авыл жирлеге чикләрендә билгеләнмәгән башка урыннарда терлек һәм йорт кошларын көтүгә юл куймаска;
- авыл хужалығы чәчүлекләрен Чүпләүгә яки уңышны юк итүгә, яки агач утыртуларга, газоннарга һәм чәчәк түтәлләренә терлек һәм йорт кошлары зыян китеругә юл куймаска.

4. Йорт хайваннарын тоту

4.1. Йорт хайваннарын тоту шартлары:

4.1.1. Йорт хайваннарын тоту шартлары аларның төр һәм индивидуаль үзенчәлекләренә туры килергә һәм ветеринария-санитария қагыйдәләренә жавап бирергә, аларның ризыкка, суга, йокыга, ял итүгә, хәрәкәткә, табигый активлыкка, кеше белән элемтәгә, "Ветеринария турында" Федераль закон нигезендә үз-үзләренә ошаш контактларга ихтыяжларын канәгатьләндерергә тиеш.

4.1.2. Йорт хайваннарын, бер гайләдә эшләүче фатирларда да, Коммуналъ фатир бүлмәләрендә дә, фатирда яшәүче барлык балигъ булган милекчеләрнең (эшкә алучыларның) язма ризалыгы булгандан һәм күршеләрдә медицина карши күрсәтмәләре (аллергия) булмагандан, тулай торакларда да тоту рөхсәт ителә.

4.1.3. Хайваннарны гомуми файдалану урыннарында, ашханәләрдә, коридорларда, баскычларда, чердакларда, подвалларда, шулай ук балконнарда һәм лоджияләрдә тотарга рөхсәт ителми.

4.1.4. Фатир, кунакханә тибындагы йортларда һәм ятакта авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын тоту рөхсәт ителми.

4.1.5. Жир участогы булган эт хужалары этләрне ирекле йөрүдә бары тик кәртәләнгән территориядә яки бәйләнештә генә tota ала. Эт булу турында кергәндә кисәту тактасы ясалырга тиеш.

4.1.6. Этләр, токымнарына һәм билгеләнешләренә карамастан, урамда яки башка жәмәгать урыннарында кешеләр озата йөрмичә (хужалары тарафыннан кибетләр, даруханәләр, көнкуреш хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында бәйләнештә калдырылганнарыннан тыш h.b.) тотылырга тиеш.

4.1.7. Жәмәгать урыннарында, шул исәптән транспортта, этләр муенса һәм кыска арбада, вак хайваннар махсус күчереп йөртелә торган контейнерларда булырга тиеш.

4.2. Йорт хайваннарын йөртү:

4.2.1. Этләр гомуми файдалану урыннарында (ихаталарда, урамнарда, жәмәгать транспортында h.b.) булгандан алар кыска бәйләмдә һәм муенса киеп, ә кечкенә этләр, мәчеләр ябык контейнерларда яки хужаларының кулларында булырга тиеш.

4.2.2. Урам аша һәм магистральләр янында үткәндә эт хужалары, юл-транспорт һәлакәтләреннән һәм урамның йөрү өлешендә эт һәлак булудан саклану өчен, аны аракыга алырга тиеш.

4.2.3. Этләрне йөрткәндә, аларның хужалары тынлыкны тәэммин иту өчен чаралар күрергә тиеш.

4.2.4. Исерек кешеләргә этләрне йөрту тыела.

5. Йорт хайваннарын үтерү һәм аларның калдыкларын күмү

5.1. Йорт хайваннарын үтерү ветеринария хезмәтләре тарафыннан норматив хокукий актларга ярашлы рәвештә түбәндәге очракларда үткәрелә:

- 1) хайванның дәвалап булмый торган авыруы булганда, хайванның төзәтеп булмый торган газапларын туктату өчен яки гражданнарның заарланау куркынычы булганда ветеринария курсәтмәсе. Ветеринария курсәтмәләре буенча Үтерү бары тик белгеч катнашында гына рөхсәт ителә;
- 2) хужаның йорт хайваннарыннан баш тартуы;
- 3) социаль куркыныч хайваннар.

5.2. Йорт хайваннары калдыкларын күмү терлекләр каберлекләрендә башкарыла.

6. Йорт хайваннары (эре мөгезле терлек, атлар, сарыклар һәм кәҗәләр)көтүе

6.1. Йорт хайваннары хужалары (юридик яки физик затлар) хайваннарны табигый һәм культуралы көтүлекләрдә көтәләр, көтүгә клиник сәламәт, йогышлы һәм паразит авыруларга каршы прививкаланган (эшкәртелгән) хайваннарны жибәрәләр.

6.2. Мәдәният һәм ял паркларында һәм административ биналар янында утыртылган культуралы агачлар һәм газоннар ашаудан саклану өчен торак пунктларда терлекләр көтү тыела. Торак кварталлар урамнарында, газоннарда, скверларда, паркларда, стадионнарда, балалар мәйданчыкларында, күп фатирлы йортлар ишегаллары эчендә һәм Староузеевка авыл жирлеге чикләрендә билгеләнмәгән башка урыннарда терлек һәм кошлар көтүе тыела

6.3. Чәчүлекләрне һәм күлтүралы агачларны суйган очракта, хокук бозулар өчен җаваплылык көтүчеләргә, әгәр көтүчеләр ирекле ялланган булса, аларның хужалары хайваннарга йөкләнә.

6.4. Агуланудан саклану өчен хайван хужалары билгеле урыннарда үз хайваннарын озатырга һәм каршы алыша тиеш.

6.5. Күчмә хайваннар өчен (көтүлектә көтулек итмәгән хайваннар көтүдән соң хужалары белән очрашмый) хужалар җаваплы.

7. Бу кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык.

Оешманың әлеге кагыйдәләрен бозган өчен гражданнар да Россия Федерациясенең гамәлдәге Административ һәм жинаять законнары нигезендә һәм тәртибендә җаваплы.

Күшымта № 2
Иске Узи авыл жирлеге территориясендә
караучысыз хайваннарны аулау тәртибе
һәм йорт хайваннарын тоту кагыйдәләре
турында" карарга № 12, 18.05.2015ел

Иске Узи авыл жирлеге территориясендә караучысыз этләр һәм мәчеләр аулау

1. Иске Узи авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны тоту котыру авыруларын һәм башка йогышлы авыруларны кисәтү, кеше һәм хайваннарны тешләү очракларын бетерү, халыкның тәртибен һәм тынычлыгын тәэмин итү, караучысыз хайваннар санын көйләү максатларында башкарыла.

Кеше тотмаган, әмма тұлсынча яки өлешиң кеше эшчәнлеге тудырган шартларда яшәүче хайваннар санын көйләү биостерилизация ысуллары яки биологик ысуллар белән, ә аларны куллану мөмкин булмаса эвтаназия ысуллары белән башкарыла.

2. Тотуга караучысыз хайваннар, беренче чиратта аналар, шулай ук конфликтлар китереп чыгаручы агрессив хайваннар, авыру хайваннар һәм тирә-юнъдәгеләр өчен куркыныч тудыручы хайваннар, токымнарына һәм билгеләнешенә карамастан, урамнарда һәм башка жәмәгать урыннарында озата баручы затсыз тотыла.

3. Караучысыз калган хайваннарны тоту муниципаль һәм башка оешмалар тарафыннан муниципаль контракт яки гражданлык-хокукый килешү нигезендә, әлеге максатларга Иске Узеевка авыл жирлеге башкарма комитеты бюджетында каралған акчалар чикләрендә башкарыла.

4. Тотуның төп ысулы булып иммобилизация (вакытлыча параличлау) ысулы тора, ул махсус چаралар кулланып пневматик коралдан ату юлы белән башкарыла. Шулай ук башка кешелекле тоту ысуллары кулланылырга мөмкин.

5. Караучысыз этләрне һәм мәчеләрне, кагыйдә буларак, кышкы вакытта 22.00 сәгатьтән 07.00 сәгатькә кадәр, жәйге чорда 0.00 сәгатьтән 5.00 сәгатькә кадәр, ял һәм бәйрәм көннәреннән тыш, эш көннәрендә тоталар. Гражданнарның тормышына һәм сәламәтлегенә реаль куркыныч янаган очракта, иске Узеевка авыл жирлеге башлыгы боерыгы белән тәүлек әйләнәсе 15 көнгә кадәр тотуга вакытлыча рөхсәт ителергә мөмкин. Балык тотуның башлануы һәм вакыты турында халыкка массакүләм мәгълүмат چаралары аша алдан хәбәр ителергә тиеш.

6. Караучысыз этләрне һәм мәчеләрне тоту, транспортлау һәм тоту дәүләт ветеринария күзәтчелеге органнары тәкъдимнәренә ярашлы рәвештә башкарылырга тиеш. Хайваннарны тотканда аларга карата мәрхәмәтsez мөгамәлә итү тыела.

7. Тотуны караучысыз хайваннар белән эшләгәндә куркынычсызлык техникасы буенча инструктаж үткән һәм фармакологик препаратлар белән эшләргә рөхсәт ителгән, котыру авыруыннан вакцинацияләнгән, психоневрологик һәм наркологик диспансерларда исәпкә алымаган кешеләрдән торган бригадалар башкара.

Аучылар этләрне һәм мәчеләрне тутуда һәм транспортлауда кешелеклелек принципларын үтәргә тиеш.

Караучысыз этләрне һәм мәчеләрне тотар алдыннан, аучы этне яки мәчене озата баручы йөзнең юклыгына инанырга тиеш.

8. Аучыларга катый тыела:

балалар өчен куркыныч булган очраклардан тыш, караучысыз этләрне һәм мәчеләрне балалар янында тоту;

тотылган этләрне һәм мәчеләрне үзләштерү, аларны шәхси затларга һәм оешмаларга сату һәм тапшыру;

- ветеринария органнарын тәкъдим итмичө һәм хупламыйча тозаклар, тоту чаралары һәм ысуулларын куллану;

караучысыз этләрне һәм мәчеләрне иммобилизация ысулы белән билгесез күренгән максатларга (куакларда, Начар яктырту вакытында h.b.) ату, тар кинлекләр буйлап ату, максаттан 10 метрдан артык ераклыкта ату, транспорт чараларыннан ату, шулай ук кешеләр булган юнәлештә ату.

Эш тәмамланганнан соң, эт һәм мәче тоту бригадасы әгъзалары Иске Узи авыл жирлеге башкарма комитетының җаваплы кешесенә кулланылган маҳсус препаратлар, тотылган хайваннар турында хисап бирергә, шулай ук инвентарьны, автомашиналарны механик чистарту һәм дезинфекцияләүне башкарырга тиеш.